

Aandachtspunten en adviezen na een pacemakerimplantatie

U heeft net een pacemaker gekregen. In deze folder leest u meer over de leefregels na de operatie.

Wat is een pacemaker?

Een pacemaker is een klein apparaatje dat ervoor zorgt dat het hart voldoende snel blijft kloppen. Als het ritme van uw hart te langzaam gaat geeft een pacemaker een klein stroomstootje af. Daardoor trekt het hart weer in het juiste tempo samen.

Na de implantatie

Op de plek waar de pacemaker is ingebracht, heeft u een wond. Deze is gesloten met hechtingen of met wondlijm. Als er gebruik gemaakt is van hechtingen, wordt de wond afgedekt met een pleister. De eerste dagen na de operatie kan er namelijk nog wat bloed of vocht uit uw wond komen.

Na 24 uur moet de pleister verwijderd worden. Zo nodig kan er een nieuwe pleister geplakt worden als uw wond nog niet droog is of ter bescherming van de hechtdraadjes. Dit mag u thuis zelf doen. Ook deze pleister mag niet langer dan 24 uur blijven zitten. Zo nodig krijgt u van de verpleegkundige extra pleisters mee. Op de 3e dag na de operatie mag u weer douchen.

Als de wond gelijmd is, hoeft u geen pleister te gebruiken en mag u na 48 uur weer douchen. Houd er bij het douchen rekening mee dat de wond niet mag weken. Boen de wond ook niet schoon en dep na het douchen de huid rond de wond voorzichtig droog. De roze kleuring en eventuele lijmresten rond de wond verdwijnen vanzelf.

Op ongeveer de 10^e dag na de operatie heeft u een afspraak op de poli Cardiologie bij de pacemakertehnicus voor wondcontrole en controle van de pacemaker. Hierbij worden niet-oplosbare hechtingen verwijderd als deze zijn gebruikt voor het sluiten van de wond. Oplosbare hechtingen en wondlijm mogen niet worden verwijderd, deze laten vanzelf los.

Contact opnemen bij complicaties

In verband met de ingreep bestaat er een kans op wondinfectie. Daarom moet u snel contact opnemen met de polikliniek Cardiologie: (0182) 50 50 10 of met de afdeling Spoedeisende hulp (0182) 50 53 27 als:

- Het gebied rondom de wond dik wordt of erg pijnlijk blijft;
- Het gebied rondom de wond en/of de wond zelf vurig rood worden;
- Als er na 3 dagen nog vocht of bloed uit de wond komt;
- Als de randen van de wond open gaan staan;
- Als u koorts krijgt boven de 38,5 °C.

Medicijnen

U mag de eerste dagen na de pacemakerimplantatie tot 4 keer per dag 1000 mg paracetamol nemen om pijnklachten te bestrijden.

Adviezen na een pacemakerimplantatie of wissel van pacemaker met inbrengen van nieuwe elektrodes

De elektroden van de pacemaker hebben tijd nodig om goed in te groeien in het hart.

De eerste 6 weken nadat de pacemaker is ingebracht, adviseren we u dan ook (voor de kant waar de pacemaker zit):

- Geen zware dingen tillen;
- Bewegingen van uw arm waarbij de elleboog boven de schouder komt of juist naar achteren steekt vermijden. U kunt uw arm verder gerust bewegen;
- Gebruik alleen een mitella als de arts dit adviseert, anders kunt u klachten krijgen van uw arm of schouder;
- Niet zwemmen. U kunt wel rustig wandelen of fietsen. Het beoefenen van contactsporten kunt u beter pas hervatten na overleg met uw behandelend cardioloog.

Adviezen na alleen een pacemakerwissel (dus wanneer er géén nieuwe elektrodes zijn ingebracht)

De eerste 2 weken na de pacemakerwissel adviseren we voor de wondgenezing (voor de kant waar de pacemaker zit):

- De arm niet boven schouderhoogte bewegen;
- Extra voorzichtig zijn bij tillen, rekken, strekken en activiteiten die krachtsinspanning met zich meebrengen;
- Uw arm en schouder rustig blijven bewegen. Anders kunt u klachten krijgen van uw arm of schouder.

Zwemmen mag u pas als de wond volledig genezen is. U kunt gewoon wandelen of fietsen. Het beoefenen van contactsporten kunt u in overleg met uw behandelend cardioloog weer hervatten.

Werkhervatting

U mag uw werk direct hervatten wanneer u lichte werkzaamheden verricht die geen invloed hebben op de wondgenezing of het ingroeien van nieuwe draden. Wanneer u hierover twijfelt is het verstandig om te overleggen met uw behandelend cardioloog.

Autorijden

Na het plaatsen van (nieuwe) draden adviseren wij om geen auto te besturen totdat u op de polikliniek bent geweest voor wondcontrole. Dit is meestal na 7 tot 10 dagen. Het is overigens niet verplicht om bij het Centraal Bureau voor Rijvaardigheid (CBR) te melden dat u een pacemaker

heeft. U moet op de gezondheidsverklaring van het CBR dus **niet** het hokje 'ICD' of 'Steunhart' aankruisen. Dit zijn andere soorten implantaten waarvoor andere regels gelden.

Bent u beroepschauffeur van een vrachtwagen of bus? Dan moet een onafhankelijk medisch specialist eerst een rapport opstellen voordat u hier weer mee mag rijden.

Veiligheid

Geef bij controleposten op luchthavens aan dat u een pacemaker heeft. Bepaalde beveiligingspoortjes en handbediende detectiestaven kunnen een nadelige uitwerking hebben op de werking van uw pacemaker.

Let bij winkeldetectiepoortjes op dat u doorloopt en niet tussen de poortjes blijft staan. Telefoneren met een mobiele telefoon werd vroeger afgeraden voor de kant waar de pacemaker is ingebracht, maar door de huidige techniek van de telefoons en pacemakers is hoeft u hier geen rekening meer mee te houden. Wel is het verstandig om de telefoon niet in een borstzakje boven de pacemaker te bewaren.

Vervolg afspraken op de polikliniek

Zoals eerder gemeld, wordt er een afspraak voor u op de polikliniek gemaakt voor de wondcontrole en de eerste technische controle van de pacemaker.

Ongeveer 6 weken na de implantatie is de ingroei van de dra(a)d(en) voltooid en komt u terug op de polikliniek bij de pacemakertehnicus om de pacemaker opnieuw te controleren. De cardioloog ziet u in dezelfde periode. Als het mogelijk is, wordt er een combinatieafpraak gemaakt. Na verloop van tijd zullen de afspraken voor de pacemakercontrole eens per half jaar of eens per 9 maanden plaatsvinden, afhankelijk van hoe het gaat en welk soort pacemaker u heeft.

Pacemakerpasje

Een pacemakerpasje is een pasje met de gegevens van uw pacemaker en de dra(a)d(en) er op. Dit pasje wordt meegegeven tijdens de wondcontrole of later naar uw huisadres gestuurd. Tot die tijd krijgt u een tijdelijke pas vanuit het

ziekenhuis mee. Draag dit pasje dus altijd bij u, ook in het buitenland. Dit is belangrijk om u ook buiten het GHZ goed te kunnen behandelen. U krijgt daarnaast een brief mee waar deze gegevens op staan. Deze hoeft u niet bij zich te dragen maar kunt u bewaren bij uw administratie.

Algemene informatie over het GHZ

Voor informatie over het ziekenhuis kunt u terecht op onze internetsite: www.ghz.nl. Ook kunt u bellen naar het algemene informatienummer (0182) 50 50 50.

Vragen?

Als het één en ander toch niet duidelijk is, aarzelt u dan niet uw vragen te stellen. U kunt hiervoor terecht bij de behandeld arts, pacemakertechnicus of verpleegkundige. Heeft u naar aanleiding van uw ontslag nog vragen dan kunt u deze mailen naar :

nazorg.cardiologie@ghz.nl.

Wilt u liever iemand telefonisch spreken dan kunt u de informatieconsulent van de afdeling Cardiologie bellen.

Deze is op maandag en donderdag telefonisch bereikbaar tussen 09.00 en 13.00 uur op: (0182) 50 51 31.

Groene Hart Ziekenhuis, Locatie Gouda

Bleulandweg 10
2803 HH Gouda

Algemeen telefoonnummer ziekenhuis:
(0182) 50 50 50

Colofon

uitgave: Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie: Marketing & Communicatie
maart 2021
04.03.036